JPK_ST_KR: środki trwałe i WNiP

Wtorek, 10 listopad 2026, 10:02, autor: Fakturowo.pl

W JPK_ST_KR wykazuje się środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne znajdujące się na stanie jednostki objętej tym obowiązkiem. Nie jest to więc wyłącznie zestawienie nowych zakupów ani składników, od których firma nadal nalicza amortyzację. Dla pozycji sprzed 2025 r. przewidziano uproszczenia dotyczące zakresu danych, a nie ogólne wyłączenie starszego majątku z raportowania.

Kogo dotyczy JPK_ST_KR i co obejmuje plik?

JPK_ST_KR to struktura służąca przekazywaniu danych o środkach trwałych oraz wartościach niematerialnych i prawnych przez podmioty prowadzące księgi rachunkowe, objęte właściwym obowiązkiem raportowania podatkowego. Sam fakt posiadania firmowego samochodu, maszyny czy oprogramowania nie oznacza jeszcze, że przedsiębiorca musi przesyłać właśnie ten plik. Znaczenie ma również to, jakie księgi prowadzi i czy obejmuje go obowiązek przekazywania danych w tej strukturze.

Podstawowa zasada jest następująca: raportowanie obejmuje środki trwałe i WNiP znajdujące się na stanie jednostki. Nie należy ograniczać przygotowań do zakupów z bieżącego roku. Trzeba uwzględnić również wcześniej przyjęte składniki, które nadal pozostają w ewidencji. Poniższe wyjaśnienia dotyczą zakresu majątku i przygotowania danych według stanu na 10 listopada 2026 r., a nie ustalania harmonogramu obowiązków dla poszczególnych grup podatników.

Czy trzeba wykazać wszystkie rzeczy należące do firmy?

Nie. JPK_ST_KR nie jest spisem całego mienia przedsiębiorstwa. Punktem wyjścia jest ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a nie lista wszystkich faktur zakupowych, przedmiotów w biurze czy posiadanych praw. Towary handlowe, materiały i inne składniki nie stają się pozycjami tego pliku tylko dlatego, że firma jest ich właścicielem.

W praktyce przed przygotowaniem pliku trzeba ustalić sposób ujęcia konkretnego składnika. Komputer może figurować w ewidencji środków trwałych, ale sam opis „zakup komputera” na fakturze nie przesądza jeszcze o jego wykazaniu w JPK_ST_KR. Podobnie wydatek dotyczący programu komputerowego trzeba odnieść do jego rzeczywistej kwalifikacji w księgach, zamiast automatycznie traktować każdy zakup związany z oprogramowaniem jako WNiP.

Nie należy też tworzyć dodatkowej ewidencji majątku wyłącznie na potrzeby eksportu, oderwanej od zapisów księgowych. Jeżeli przygotowanie danych ujawnia błędną kwalifikację składnika, najpierw trzeba wyjaśnić i uporządkować zapis źródłowy. Samo przypisanie innej kategorii w pliku nie usuwa rozbieżności w księgach.

Jak potraktować składniki przyjęte przed 2025 rokiem?

Dla pozycji sprzed 2025 r. przewidziano uproszczenia zakresu przekazywanych danych. Ich sens polega na ograniczeniu informacji, które trzeba odtworzyć dla historycznej ewidencji. Nie oznacza to jednak, że wszystkie takie składniki można pominąć w JPK_ST_KR.

Trzeba rozdzielić dwie kwestie: obecność składnika w raportowanym zbiorze oraz szczegółowość informacji o nim. Starsza maszyna nadal znajdująca się na stanie jednostki pozostaje składnikiem wymagającym uwzględnienia. Uproszczenie może natomiast dotyczyć zakresu danych opisujących tę pozycję. Brak części historycznych informacji nie uzasadnia więc automatycznego usunięcia całego rekordu.

Nie należy również rozumieć granicy 2025 r. jako prostego podziału faktur według daty wystawienia. Przy przypisywaniu pozycji do zasad dla starszego majątku trzeba sprawdzić kryterium wskazane dla danego uproszczenia w oficjalnym opisie. Data faktury, data nabycia i data przyjęcia składnika do ewidencji mogą być różne. Dostępne informacje o samym istnieniu uproszczenia nie wystarczają, aby uznać dowolne pole za nieobowiązkowe.

Czy środek trwały zamortyzowany do zera można pominąć?

Samo zakończenie amortyzacji nie oznacza, że składnik przestał znajdować się na stanie jednostki. Jeśli firma nadal

używa maszyny i zachowuje ją w ewidencji, zerowa wartość netto nie jest podstawą do wyłączenia jej z zestawienia. Zakresu pliku nie należy zatem ustalać wyłącznie na podstawie listy bieżących odpisów amortyzacyjnych.

To istotne zwłaszcza w firmach korzystających ze starszego wyposażenia produkcyjnego lub komputerowego. Raport wygenerowany tylko z tabeli amortyzacji za dany okres może nie pokazać pozycji, dla których nie nalicza się już odpisów. Przed eksportem trzeba sprawdzić, czy program pobiera dane z pełnej ewidencji, czy jedynie z zestawienia aktualnych naliczeń.

Inną sytuacją jest rzeczywiste wycofanie składnika z ewidencji, na przykład po sprzedaży albo likwidacji. Takiego zdarzenia nie wolno utożsamiać z zakończeniem amortyzacji. Przy przygotowaniu danych za okres trzeba zachować informacje o zdarzeniach dotyczących składnika zgodnie z zakresem struktury. Sama lista majątku pozostałego na koniec okresu nie zastępuje sprawdzenia zmian w ewidencji.

Jakie informacje trzeba przygotować dla poszczególnych pozycji?

Struktura obejmuje dane potrzebne do identyfikacji składników majątku oraz przedstawienia ich rozliczenia w księgach. W praktyce oznacza to konieczność powiązania rekordu w pliku z konkretną pozycją ewidencji. Osoba sprawdzająca dane powinna móc ustalić, którego składnika dotyczą i z jakich zapisów wynikają przekazane wartości.

Przed eksportem warto sprawdzić spójność oznaczeń, opisów, dat i danych wartościowych dostępnych w kartotekach. Nie chodzi o samodzielne rozszerzanie ustawowego zakresu raportowania, lecz o usunięcie błędów, które utrudniają prawidłowe wypełnienie pól struktury. Przykładem jest ten sam numer ewidencyjny przypisany dwóm różnym maszynom albo opis, który po migracji systemu nie pozwala odróżnić kilku licencji.

Danych księgowych i podatkowych nie należy traktować jako zamiennych, jeżeli struktura wymaga ich rozróżnienia. Różnica między wartościami nie musi oznaczać pomyłki. Kontrola powinna polegać na ustaleniu źródła każdej wartości i przypisaniu jej do właściwego pola, a nie na sztucznym doprowadzaniu wszystkich zestawień do identycznych kwot.

Jak odróżnić starszy majątek od nowych pozycji w praktyce?

Spółka prowadząca księgi rachunkowe przygotowuje dane dotyczące 2026 r. i jest objęta obowiązkiem przekazania JPK_ST_KR. W ewidencji ma maszynę przyjętą 18 czerwca 2021 r. o wartości początkowej 120 000 zł, w pełni zamortyzowaną, lecz nadal używaną. Ma również serwer przyjęty 12 marca 2026 r. o wartości 24 000 zł oraz prawo ujęte jako WNiP 7 kwietnia 2026 r. o wartości 36 000 zł. Wszystkie trzy pozycje pozostają na stanie.

Spółka nie powinna ograniczać zbioru do serwera i nowej WNiP. Starsza maszyna również wymaga uwzględnienia, mimo że nie generuje już odpisów. W odniesieniu do niej trzeba sprawdzić możliwość zastosowania uproszczonego zakresu danych dla pozycji sprzed 2025 r. Nowych pozycji nie można automatycznie objąć tym samym uproszczeniem tylko dlatego, że znajdują się w tym samym programie księgowym.

Załóżmy dodatkowo, że w sierpniu 2026 r. spółka kupiła materiały eksploatacyjne za 4 000 zł i ujęła je jako materiały, a nie środek trwały lub WNiP. Taki zakup nie trafia do JPK_ST_KR wyłącznie z powodu jego wartości czy firmowego przeznaczenia. O zakresie pliku decyduje rodzaj ewidencjonowanego składnika, nie sama obecność dokumentu zakupu w księgach.

Co zrobić, gdy historyczna kartoteka jest niekompletna?

Najpierw trzeba ustalić, czego rzeczywiście brakuje. Inaczej należy potraktować brak informacji objętej uproszczeniem dla starszych pozycji, a inaczej brak danych potrzebnych do identyfikacji składnika lub prawidłowego rozliczenia. Ogólne stwierdzenie, że „to stary środek trwały”, nie rozstrzyga, czy konkretną informację można pominąć.

Praktycznym rozwiązaniem jest przygotowanie zestawienia braków z podziałem na pola struktury, pozycje ewidencji i dostępne dokumenty źródłowe. Dopiero wtedy można określić, które dane trzeba uzupełnić, a które mieszczą się w potwierdzonym uproszczeniu. Nie należy wpisywać przypadkowych dat ani wartości technicznych tylko po to, aby program wygenerował plik.

Szczególnej kontroli wymagają kartoteki przenoszone pomiędzy systemami. Saldo przeniesione do nowego programu może być poprawne, choć nie przeniesiono wszystkich informacji opisowych. Uzgodnienie kwot z księgą główną jest potrzebne, ale samo w sobie nie dowodzi kompletności danych o poszczególnych składnikach.

Jak sprawdzić plik przed przekazaniem?

Kontrolę warto rozpocząć od porównania zbioru pozycji z ewidencją, a dopiero później przejść do sprawdzania poszczególnych pól. Pozwala to wykryć najpoważniejszy błąd: pominięcie całej grupy majątku, na przykład składników w pełni zamortyzowanych albo pozycji wprowadzonych przed zmianą programu księgowego.

Następnie trzeba sprawdzić sposób zastosowania uproszczeń. Powinny one wynikać z zasad dotyczących konkretnych danych i właściwej grupy składników, a nie z ustawienia programu, które pozostawia puste pola we wszystkich rekordach. Samo przejście kontroli technicznej nie potwierdza jeszcze, że zakres informacji jest prawidłowy

merytorycznie.

Na koniec należy porównać przekazywane dane z zapisami źródłowymi i sprawdzić, czy uwzględniono zmiany dotyczące majątku. Jeśli pojawi się rozbieżność, trzeba ustalić, czy wynika z ewidencji, ustawień eksportu czy błędnego przyporządkowania pól. Usunięcie rekordu z pliku bez wyjaśnienia przyczyny może jedynie ukryć problem, zamiast go naprawić.

Tagi: jpk_st_kr, środki trwałe, wnip, ewidencja środków trwałych, jpk, księgi rachunkowe, uproszczenia jpk_st_kr